

JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 12. června 2023
č. j. MSP-223/2020-ODKA-SPZ/18
Počet listů: 2
Přílohy: 1

MSP-223/2020-ODKA-SPZ/18

0100204004436898

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Obv. T. H. - stížnost pro porušení zákona

Přílohy:

- trestní spis Okresního soudu v Břeclavi sp. zn. 2 T 178/2017

Podle § 266 odst. 1, 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), podávám ve prospěch odsouzeného T. H.

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 15. 10. 2019, č. j. 8 To 365/2019-2036, kterým byla podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu zamítnuta stížnost odsouzeného proti usnesení Okresního soudu v Břeclavi ze dne 3. 9. 2019, č. j. 2 T 178/2017-2013,

a

proti výroku I. a výroku III. z usnesení Okresního soudu v Břeclavi ze dne 3. 9. 2019, č. j. 2 T 178/2017-2013, kterým byla podle § 154 odst. 1 trestního řádu obviněnému uložena povinnost nahradit poškozeným náklady potřebné k účelnému uplatnění jejich nároku na náhradu škodu.

Napadená rozhodnutí

- 1 Usnesením Okresního soudu v Břeclavi ze dne 3. 9. 2019, č. j. 2 T 178/2017-2013 bylo o návrhu poškozených rozhodnuto tak, že odsouzený T. H. je podle § 154 odst. 1 trestního řádu povinen nahradit náklady potřebné k uplatnění nároku na náhradu škody:
  - poškozené společnosti T. t., a.s., v celkové částce 153 374,76 Kč,
  - poškozené společnosti P. p., s.r.o., v celkové částce 8 460 Kč.
- 2 Toto usnesení napadl odsouzený prostřednictvím svého obhájce stížností, o které rozhodl v neveřejném zasedání Krajský soud v Brně usnesením ze dne 15. 10. 2019, sp. zn. 8 To 365/2019, tak, že ji podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu jako nedůvodnou zamítl.

Právní posouzení

Relevantní právní úprava

- 3 Podle § 147 odst. 1 trestního řádu platí, že při rozhodování o stížnosti přezkoumá nadřízený orgán správnost všech výroků napadeného usnesení, proti nimž může stěžovatel podat stížnost, a řízení předcházející napadenému usnesení.
- 4 Podle § 148 odst. 1 trestního řádu platí, že nadřízený orgán stížnost zamítne, shledá-li, že není důvodná.
- 5 Podle § 149 odst. 1 platí, že nezamítne-li nadřízený orgán stížnost, zruší napadené usnesení, a je-li podle povahy věci potřeba nového rozhodnutí, buď rozhodne sám ve věci, nebo uloží orgánu, proti jehož rozhodnutí stížnost směřuje, aby o věci znovu jednal a rozhodl.
- 6 Podle § 154 odst. 1 trestního řádu platí, že byl-li poškozenému alespoň zčásti přiznán nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo na vydání bezdůvodného obohacení, je odsouzený, jemuž byla povinnost k náhradě škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo k vydání bezdůvodného obohacení uložena, povinen nahradit poškozenému též náklady potřebné k účelnému uplatnění tohoto nároku v trestním řízení, včetně nákladů vzniklých přibráním zmocněnce.
- 7 Podle § 140b zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), platí, že nejde-li o řízení uvedená v § 140a insolvenčního zákona, nelze v jiných soudních nebo rozhodčích řízeních po dobu, po kterou trvají účinky rozhodnutí o úpadku, rozhodnout o pohledávkách a jiných právech týkajících se majetkové podstaty, které mají být v insolvenčním řízení uplatněny přihláškou, nebo na které se v insolvenčním řízení pohlíží jako na přihlášené, anebo v pohledávkách, které se v insolvenčním řízení neuspokojují (§ 170 insolvenčního zákona), to neplatí, jde-li o pohledávky věřitelů na náhradu škody nebo nemajetkové újmy způsobené trestným činem nebo na vydání bezdůvodného obohacení získaného trestným činem, pokud v trestním řízení o tomto trestném činu byl zajištěn majetek v majetkové podstatě dlužníka.
- 8 Podle § 109 odst. 4, 5 insolvenčního zákona účinky zahájení insolvenčního řízení nastávají okamžikem zveřejnění vyhlášky, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení v insolvenčním rejstříku, a trvají až do skončení insolvenčního řízení.

Posouzení předmětné věci

- 9 Podle výše uvedených ustanovení však stížnostní soud nepostupoval, a pochybil tím, že se ztotožnil s výrokem o náhradě nákladů na účelné uplatnění nároku na náhradu škody a toto pochybení nalézacího soudu ke stížnosti odsouzeného nenapravit, čímž postupoval v rozporu i s ustanoveními § 148 odst. 1 trestního řádu, kdy navíc nesprávně zamítl důvodnou stížnost odsouzeného.
- 10 V tomto případě totiž rozhodnutí o náhradě nákladů potřebných k účelnému uplatnění nároku na náhradu škody ve smyslu § 154 odst. 1 trestního řádu bránila zákonná překážka, konkrétně výše uvedené ustanovení § 140b insolvenčního zákona.
- 11 Jak vyplynulo z insolvenčního rejstříku, s odsouzeným bylo zahájeno dne 12. 6. 2019 insolvenční řízení, přičemž o úpadku odsouzeného bylo rozhodnuto usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 19. 6. 2019.
- 12 Probíhajícího insolvenčního řízení si přitom Okresní soud v Břeclavi při vyhlášení napadeného rozhodnutí musel být vědom, neboť v době rozhodování byly tyto informace přístupné ve veřejném seznamu – insolvenčním rejstříku.
- 13 Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 3. 12. 2019, č. j. 7 Tz 83/2019-216, při rozhodování o stížnosti pro porušení zákona, podané ministryní spravedlnosti v obdobné věci uvedl: „*Poškozená sice může v adhezním řízení podle § 43 odst. 3 trestního řádu uplatnit pohledávku uvedenou v § 140b insolvenčního zákona, ovšem v trestním řízení ji soud nemůže přiznat poškozenému podle § 228 trestního řádu, tj. nelze zavázat obviněného k povinnosti nahradit škodu nebo odčinit nemajetkovou újmu způsobenou trestným činem nebo vydat bezdůvodné obohacení získané trestným činem, ale musí poškozeného podle § 229 odst. 1 trestního řádu odkázat s tímto jeho nárokem na řízení ve věcech občanskoprávních*“.
- 14 K problematice přednostního použití insolvenčního zákona v obdobných případech se v rámci své rozhodovací praxe vyjádřil i Ústavní soud České republiky v nálezu ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. I. ÚS 3523/16, a potvrdil skutečnost, že nelze po dobu trvání účinků rozhodnutí o úpadku uložit obviněnému povinnost k náhradě škody podle § 228 odst. 1 trestního řádu. Tyto závěry vyplývají i z judikatury Nejvyššího soudu, a to například z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 8. 2015, sp. zn. 8 Tdo 833/2015, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 5. 2015, sp. zn. 8 Tdo 469/2015, či usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 5. 2018, sp. zn. 6 To 14/2018.
- 15 Tyto závěry lze analogicky uplatnit i v rámci ustanovení o náhradě nákladů spojených s účastí poškozeného v trestním řízení podle § 154 odst. 1 trestního řádu.
- 16 Je nesporné, že základním procesním předpisem pro postup soudů v trestním řízení je trestní řád. Přesto však je nezbytné zohlednit též speciální ustanovení jiných procesních předpisů (lex specialis), stanovujících zvláštní režim pro některé specifické situace, v jejichž nerespektování v adhezním řízení by tento zvláštní režim zásadně narušilo.
- 17 Jestliže v době trestního řízení probíhá insolvenční řízení a účinky rozhodnutí o úpadku trvají i v době předmětného trestního řízení, platí v adhezním řízení ustanovení § 140b insolvenčního zákona, které rozhodnutí o náhradě nákladů potřebných k účelnému uplatnění nároku poškozeného na náhradu škody podle § 154 trestního řádu znemožňuje a soudu v této situaci nezbývá než poškozené odkázat v celém rozsahu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

- 18 Uzavírám tedy, že obviněnému byla v této věci v rozporu se zákonem uložena povinnost nahradit poškozeným náklady potřebné k uplatnění nároku na náhradu škody v celkové výši 161 834,76 Kč, když při stanovení této povinnosti nerespektoval Okresní soud v Břeclavi omezení vyplývající ze zahájeného a neskončeného insolvenčního řízení, byť byl obviněný v době vyhlášení rozsudku Okresního soudu v Břeclavi dne 3. 9. 2019 v úpadku.

Návrh

- 19 S ohledem na výše uvedené si dovoluji Nejvyššímu soudu navrhnout, aby:

- 1) podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 15. 10. 2019, č. j. 8 To 365/2019-2036, pokud jím zůstal nedotčen výrok o náhradě škody z rozsudku Okresního soudu v Břeclavi ze dne 3. 9. 2019, č. j. 2 T 178/2017-2013, byl porušen zákon v ustanovení § 148 odst. 1 trestního řádu a v řízení, jež tomuto rozhodnutí předcházelo, byl usnesením Okresního soudu v Břeclavi ze dne 3. 9. 2019, č. j. 2 T 178/2017-2013, porušen zákon, a to v ustanovení § 154 odst. 1 trestního řádu ve spojení s § 140b insolvenčního zákona, a to v neprospěch obviněného T. H.;
- 2) podle § 269 odst. 2 trestního řádu zrušil usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 15. 10. 2019, č. j. 8 To 365/2019-2036 a aby zrušil i jemu předcházející usnesení Okresního soudu v Břeclavi ze dne 3. 9. 2019, č. j. 2 T 178/2017-2013, ve výroku, jímž bylo podle § 154 odst. 1 trestního řádu rozhodnuto o povinnosti obviněnému nahradit náklady účelně vynaložené k uplatnění nároku na náhradu škody společnosti T. t., a.s., ve výši 153 374,76 Kč, a společnosti P. p. s.r.o., ve výši 8 460 Kč;
- 3) podle § 270 odst. 1 trestního řádu přikázal Okresnímu soudu v Břeclavi, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, případně postupoval podle § 271 odst. 1 trestního řádu.

Na vědomí:

1. Nejvyšší státní zastupitelství
-ID DS-
2. Krajské státní zastupitelství v Brně, ke sp. zn. 1 KZZ 6/2020-12
-ID DS-
3. Vážený pan
Mgr. T. K., advokát
-ID DS-